

ABSTRAKT

Východiska: Odvykací stav od kortikoidů, topical steroid withdrawal (syndrome), resp. red skin syndrome, tedy syndrom rudé kůže, je potenciální komplikace léčby lokálními kortikosteroidními externy. Práce se zabývá ověřením splnění kritérií závislosti na nich u pacientů léčených především na atopickou dermatitidu. Rovněž se věnuje odvykacímu stavu od kortikoidů.

Cíle: Cílem je zjistit, zda některé obtíže a projevy pacientů dlouhodobě léčených zevní aplikací kortikoidů mohou být definovány podobně jako syndrom závislosti.

Metody: Použitými metodami je zaprvé kvantitativní, a to anonymní online dotazníkové šetření mezi nositeli znaku, tj. odvykacího stavu od kortikoidů, které obsahovalo 10 otázek na kritéria závislosti podle DSM-5. Výzkumný soubor tvořilo téměř 900 uživatelů facebookové skupiny, jež sdružuje lidi s RSS v českém a slovenském prostředí. Zúčastnilo se ho 105 respondentů.

Zadruhé kvalitativní – jednalo se o 3 kazuistiky (2 ženy a 1 muž, výběr byl příležitostný), u kterých byla odebrána anamnéza a spuštěno nahrávání polostrukturovaných rozhovorů. Ty obsahovaly několik tematických otázek a také dotazy na kritéria závislosti podle MKN-10.

Hlavní výsledky: Míra splnění kritérií závislosti u online dotazníku podle DSM-5 byla vyjádřena v procentech: 78,85 %. U dvou ze tří účastníků polostrukturovaných rozhovorů bylo možné uvažovat o vyjádření diagnózy Syndrom závislosti na kortikoidech. U třetí účastnice bylo možné uvažovat o diagnóze Odvykací stav od kortikoidů.

Závěr a doporučení: Studie ukázala, že je možné vytvořit si závislost na kortikoidech. Pro její předcházení je důležitá správná, včasná a vhodná edukace pacientů, kteří používají kortikoidová externa.

Klíčová slova: atopický ekzém, kortikoidy, erythrodermie, red skin syndrome, odvykací stav od kortikoidů, závislost na kortikoidech, alergie na kortikoidy